

לפני 25 שנה

מיבצע קדש, הוא הפרק, "סינייה היא שלנו", שבו התנגד איש ציבור ערבי למסירתה של הארץ לירי מימשלה אומנת יהודית.

בשער הגליון: זמרת אביבה רוה, שנילוותה למפע נבחרת ישראל בכדורגל.

גליון "העולם הזה", שראשיתו השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת-שער שהוקדשה לשעוריה ספורטיבית, שבה הוזמנה אביבה רוה מהצמד הלל ואביבה כארחת למפקה של נבחרת ישראל בכדורגל. כתבה מרכזית הובאה תחת הכותרת, הוועידה השקפה ביותר" על ועדת החרשים והאיזמים בישראל. יהושע (שיינץ) גלור דיווח תחת הכותרת, "כאנו, ראינו, נוצחנו וחורנו" על מפעיה של נבחרת ישראל בכדורגל כולס, למישחק הגומלין עם נבחרת וולס, במסגרת מישחקי הנביע העולמי בכדורגל. פרק נוסף במסגרת של פנייה, התיינות הברווית שנאספה ירדי הגיפיים של צה"ל במהלך

מי שילם את חוד כרטיס-המסע שלה?

אביבה ונבחרת הכדורגל

וכילת בת-אומית?
שערה דעוואל?
מיבצע-המסע?

"העולם הזה": 1063 תאריך: 12.2.1958

זכות למורה * משה ניסים מירון * ועידת מק"י * מיהו "מוזכיר המדינה"?

חינוך

קטטה בתור

לפני שופט השלום התל-אביבי דב זוהר עמדו מורה ושני תלמידים-לשעבר. המורה, פינתח זילבר, סיפר כי בהיותו בחצר בית-הספר ביליו בתל-אביב, עברו בה שני הנאשמים, בנימין לוטנברג ואבי רהם מוניץ. חניכי אותו בית-ספר, שהתי גייסו בינתיים לחיליהם.

גמרי. כמו כל טירון רגיל מצא את עצמו יושב על כיסאו של הספר, זוכה בתיספורתו הצבאית הראשונה. הוא נא לץ להתייצב גם מול הצלם, כשהוא מח זיק על חזהו לוח-עץ. שעליו רשומה זהותו החדשה: המיספר האישי משה. שהיה עד עתה מוכירו האישי של אביו הרב, נאלץ להסתגל מרגע זה להילכות הצבא. בן הרב לא שהה זמן רב בקלט. הוא תועבר אחרי ימים אה דים לבסיס הטירונים. אך בחוש הבריאה של כל טירון, הספיק עוד לפני ההעברה להתייצב לפני הרופא, שהחליף את כר שרו הגופני מקרבי ללקוי. האישור הב טיח לו הקלות באימונים.

מד בוקר, בשעה חמש ושלושים, עת קמים להתעמלות-הבוקר, פורש ניסים ל- קריווית, מצטרף לשאר הדתיים לתפי לת-שחרית.

מיעוטים

מרי ומזיון

ב-30 בינואר, ב-31 בו וב-1 בפברואר, רואו הפתעו דיירי אחד הבתים ב- רחוב דינגוף בצפון תל-אביב מתכו נה רבה באחת הדירות, שהיא שקטה בדרך כלל... רק אחרי זמן נודע לדי יורי הבית, כי במשך שלושה ימים אלה נערך באותה דירה המושב ה- שבועי של מליאת הוועד המרכזי של מק"י...

בצורה דרמטית זו, לפי מיטב הסמי מנים של רומן-בלשים טוב, החל השבוע סיפור גדול במעריב. תוכנו: ערביי מק"י דורשים לקרוא למרד מוזיין נגד השילטון. בדיוק אותו סיפור, בנוסח קצת אחר, הופיע בתריסר עיתונים אחרים במדינה, בכל מקום חתם על הסיפור כתב של ה- עיתון. תוכן הסיפור סופק לו מן המוכן, באחד מבתי-הקפה בתל-אביב.

משה ניסים לא הספיק להשלים את שירותו הצבאי. הוא הוכנס על-ידי מיר- לגת הצינים הכללים (ליוברליס) לרשימה לכנסת, ושוחזר בשל כך מצה"ל. כיום משמש ניסים כשר-המישפטים של ממשלת ישראל.

זמרת אועדוני-לילה

כך כתבו העיתונאים הבריטיים בשמו של אלוף-משנה שמואל סוחר אודות אביבה רוה. למעשה, הופיעה אביבה, הידועה כזמרת שיריים, רק במועדון חביבי בניו-יורק. בתמונה היא נראית בשעת נגינה עם בעלה, אילקה. כאשר נשאל הלל (אילקה) רוה מי שילם עבור כרטיס המיסה של אביבה לקארדיף אמר: "לא עניינכם!"

קלט לא ידעו את שמו האימיתי של חברם בעל הגוף האתלטי והשפם השחור והעבות. הם לא ידעו את הסערה שקמה עקב גיוסו.

של קטטה. וכאשר הטיל על שני הצעירים מאסר של שבועיים - ספקדין שעליו יגישו ההורים ערעור - יכול היה ה- מורה לראות את העניין מחוסל בנצחונו הברור. אך לפינתח זילבר (35) היו כמה מחשבות נוגות של שורשי התקרית.

דאי, לא בשבילכם. אך לא רק הוא דאג לעצמו. מייד עם בואו לבסיס אימוני- הטירונים, הוכנס לכיתה שבה רוב החי יילים הם דתיים. גם מסקר-הכיתה, בעל זקן בלוניד לילי, הוא דתי, מפקד הפל- גה שאליה הוכנס משה ניסים גם הוא דתי, נאהק לפני זמן מועט בשמחת חסידי חב"ד בשפריי.

צבא

מירון ניסים משה

מהרגע בו נלקח משה ניסים (22), בנו של הרב הראשי הספרדי, למחנה הקלט של צה"ל, השתנה אורח-חייו ל-

הפכה לשיגרתית מאז רצח קסטנר, קרה הדבר הבא: למוסדות הביטחון נודע על תכונה בקרב פעילי מק"י הערביים לקראת מרי אורחי מוזיין במדינה. שליחים מטעם מנגנון-החושך החדיעו על-כך למנהיגים היהודים של מק"י, כדי להעמידם על מוימת חבריהם הערביים, וגם כדי להזהיר רישמית את המיפלגה. אחר-כך התכנס הוועד המרכזי של המפלגה, דן ארוכות בהצעת המרד אך דחה אותה.

צמרת מק"י הכחישה את הסיפור כולו בשצף-קצף, טענה כי כל העניין אינו אלא פרובוקציה, שבאה להכין מסעדי- כיו נגד המיפלגה, או נגד הציבור הערבי. גם חוגים הרחוקים ממק"י התייחסו בחשד לסיפור זה.

לכמה לבבות התגנב החשד כי אחרי ששני בתי-מישפט נתנו סטירת-לחי לשני- בית וקבעו, כי אין קיימת מחתרת ימנית בארץ, נזעק מנגנון-החושך להמציא מחי תרת שמאלית, כדי להוכיח את יעילותו ואת זכות קיומו. מכיון שרוב אורחי ישראל שונאים את מק"י וחושדים בכל ערבי, היו הגילויים החדשים שימושיים מאוד למטרה זו.

אחרי סיפורי-ההבאי השונים שהופצו על מחתרות למיניהן לא עורר הסיפור גם הפעם אמון מלא. האורח הנאור נשאר נבוך וחסרי-דיעה, המתין להוכחות של ממש.

מורדים או שותפים? מסע-הפיר- סומת המפוקפק כשלעצמו לא היה חשוב ביותר. לא היה שום ספק כי בשנת 1958 עדיין נמצאים ערביי ישראל במצב של דיכאון ופחד. המונע מראש הצלחת כל מרי אורחי, לא היה גם ספק כי השילי- טונות מסוגלים לחסל כל מרי כזה תוך 24 שעות.

אולם בכל זאת הביאו להוטי-הפיר- סומת של מנגנון-החושך תועלת רבה: הם הסבו מחדש את תשומת-הלב הציבורי רית לבעייה שחשיבותה גדלה והולכת מיום ליום, ואשר הממשלה מנסה מזה עשר שנים להעלים ממנה עין. היתה זו בעיית עצם קיומו של המיעוט הערבי בישראל.

בעולם הערבי מתחוללים שינויים עצר מים הורעים תקיחה בלב כל ערבי לאור מי בעולם, וגם בישראל, שתי מדינות ערביות גדולות התאחדו, במיבצע מנראה כראשית איחודו של העולם הערבי כולו. בתנאים אלה קשה לצפות כי הדור החוש של ערביי ישראל, שנדבק מן הדינמיות החברתית והגאוה הלאומית של הרוב העברי במדינה, ירכין את ראשו לאורך ימים, ויסתפק במעמד של אורחים נדכאים ומושפלים.

זילי: "איך ייתכן לדבר בלשון כזאת על שותף לקואליציה?" התרגו בנגוריון: "לא אמרתי ולא כתבתי. זה לא מעניין אותי." כאשר ביקש ברזילי מבנגוריון להכחיש את הידיעה, הפסיק אותו בך גוריון: "אני לא מפרסם ולא מכחיש, ואל תבלבל לי את המוח!" רק אחרי הישיבה התברר כי בנגוריון נוהג מזה שנתיים ותצי לפרסם בכל יום ראשון מאמר גדול על בעיות שונות, בעיתון מורגען זורנל. כאשר אין לראש-הממ- שלה פנאי לכתוב, מתרגם העיתון מאמר ישן שלו. כשאול מלאי המאמרים, תיר- גמו עורכי הזורנל מאמר מתוך החוברת של יריב נגד מפ"ם, שם כתב על "התניות המבולבלות של יערי". העיתון תירגם זאת כ-תניות של יערי המטוש- טש".

אנשים

● **הזמר אברהם וידקומרסקי:** אני יכול להיקרא מוכיר המדינה. אני שר באזכרות של כל גדולי המדינה.

● **בישיבת הממשלה שנערכה בשבוע שעבר** הציג שרי-הבריאות ישראל בר- זילי עמוד מתוך היומן האמריקאי ה- אידיאי טאג מורגען זורנל, שבו הופיע מאמר בחתימת "רודן בנגוריון", פרעמייר פון ישראל, מלווה בתמונות של שר-האשמהמשה. ברזילי התרעם על כך, שבין היתר נאמר באותו מאמר: "מאיר יערי המטושש". שאל בר-